

X 287974

TARTALOM

X 287974

Nagykommentár a Büntető Törvénykönyvhöz

Nagykommentár a Büntető Törvénykönyvről szóló
2012. évi C. törvényhez

Szerkesztette
Karsai Krisztina

Wolters Kluwer Hungary • Budapest, 2019

J001295344

Szerzők:

dr. Gál Andor PhD
 dr. Hegedűs István
 dr. habil. Juhász Zsuzsanna PhD
 Prof. dr. habil. Karsai Krisztina PhD, DSc

dr. Mezőlaki Erik

Prof. dr. habil. Szomora Zsolt PhD

dr. Törő Sándor

Az eredeti mű szerzői:

dr. Hegedűs István
 dr. habil. Juhász Zsuzsanna PhD
 Prof. dr. habil. Karsai Krisztina PhD, DSc

dr. Katona Tibor

dr. Mezőlaki Erik

Prof. dr. habil. Szomora Zsolt PhD

dr. Törő Sándor

XXXIV. Fejezet

XXVIII., XXIX. Fejezet

VII., VIII., IX., X., XI. Fejezet

I., II., IV., V., VI., XV., XVI., XXXVIII., XXXIX., XL.,

XLI., XLII., XLIII. Fejezet

XVII., XXIII., XXV. XXVI., XXVII., XXX., XXXI.,

XXXII., XXXIII. Fejezet

III., XVIII., XIX., XX., XXI., XXXV., XXXVI., XXXVII.

Fejezet, Záró Rész

XII., XIII., XIV., XXII., XXIV., XLIV., XLV. Fejezet

XXVIII., XXIX. Fejezet

VII., VIII., IX., X., XI. Fejezet

I., II., IV., V., VI., XV., XVI., XXXVIII., XXXIX., XL.,

XLI., XLII., XLIII. Fejezet

XXXIV. Fejezet

XVII., XXIII., XXV. XXVI., XXVII., XXX., XXXI.,

XXXII., XXXIII. Fejezet

III., XVIII., XIX., XX., XXI., XXXV., XXXVI., XXXVII.

Fejezet, Záró Rész

XII., XIII., XIV., XXII., XXIV., XLIV., XLV. Fejezet

X287974

Szerkesztette:

Prof. dr. habil. Karsai Krisztina PhD, DSc

A kommentár utolsó időállapota:

2019. január 1.

Második, átdolgozott kiadás

© dr. Gál Andor, dr. Hegedűs István, dr. Juhász Zsuzsanna, dr. Karsai Krisztina,
 dr. Katona Tibor, dr. Mezőlaki Erik, dr. Szomora Zsolt, dr. Törő Sándor, Budapest, 2013, 2019
 © Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest, 2013, 2019

TARTALOMJEGYZÉK

Rövidítések jegyzéke	17
Előszó	21
2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről	
ÁLTALÁNOS RÉSZ	
I. Fejezet	
Alapvető rendelkezések	29
A törvényesség elve	29
II. Fejezet	
A magyar büntető joghatóság	33
Időbeli hatály	33
Területi és személyi hatály	38
III. Fejezet	
A büntetőjogi felelősség	42
A bűncselekmény	42
A bűnhalmazat és a folytatólagosan elkövetett bűncselekmény	48
A szándékosság	55
A gondatlanság	58
Felelősség az eredményért mint minősítő körülményért	60
A kísérlet	61
Az előkészület	66
Az elkövető	69
IV. Fejezet	
A büntethetőséget kizáró vagy korlátozó okok	77
A gyermekkor	80
A kóros elmeállapot	81
A kényszer és a fenyegetés	85
A tévedés	87
A jogos védelem	91
A végszükség	99
A jogszabály engedélye	101

V. Fejezet

A büntethetőséget megszüntető okok	103
A büntethetőség elévülése	105
A tevékeny megbánás	112

VI. Fejezet

A büntetőjogi felelősségre vonás egyéb akadályai	115
A magánindítvány hiánya	115
A feljelentés hiánya	117

VII. Fejezet

A büntetések	118
A szabadságvesztés	121
A határozott ideig tartó szabadságvesztés	126
Feltételes szabadságra bocsátás a határozott ideig tartó szabadságvesztésből	128
Az életfogytig tartó szabadságvesztés	137
Feltételes szabadságra bocsátás az életfogytig tartó szabadságvesztésből	137
Az elzárás	145
A közérdekű munka	148
A pénzbüntetés	153
A foglalkozástól eltiltás	157
A járművezetéstől eltiltás	161
A kitiltás	165
A sportrendezvények látogatásától való eltiltás	167
A kiutasítás	169
A közügyektől eltiltás	175

VIII. Fejezet

Az intézkedések	179
A megrovás	181
A próbára bocsátás	182
A jóvátételi munka	184
A pártfogó felügyelet	187
Az elkobzás	192
A vagyoneklobzás	197
Az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele	205
A kényszergyógykezelés	207

IX. Fejezet

A büntetés kiszabása	211
A büntetés célja	211
A büntetés kiszabásának elvei	212
A halmazati büntetés	214
A büntetés enyhítése	217
A büntetés kiszabása egyezség esetén	221
A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése	223
A különös, a többszörös és az erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezések	227
A bünszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések	230
Az előzetes fogva tartás, a bűnügyi felügyelet és a szabálysértési büntetések beszámítása	231

A már végrehajtott büntetés vagy intézkedés beszámítására vonatkozó szabályok	233
Összbüntetés	234
X. Fejezet	
Az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények és a mentesítés	241
Az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények	241
A mentesítés hatálya	243
A mentesítés módja	245
A törvényi mentesítés	246
A bírósági mentesítés	248
A mentesítés egységessége	251
A kegyelmi mentesítés	251
XI. Fejezet	
A fiatalokúakra vonatkozó rendelkezések	254
Alapvető rendelkezések	254
A tevékeny megbánás	259
A büntetések és az intézkedések	259
A szabadságvesztés	260
Az elzárás	263
A közérdekű munka	264
A pénzbüntetés	265
A kiutasítás	268
A közügyektől eltiltás	269
A próbára bocsátás	270
A jóvátételi munka	271
A kitiltás	271
A pártfogó felügyelet	272
A javítóintézeti nevelés	274
A halmazati és az összbüntetés	279
Egységes intézkedés	281
A büntetés kiszabása egyezség esetén	282
Az előzetes fogvatartás és a bűnügyi felügyelet beszámítása	284
A mentesítés	284
XII. Fejezet	
A katonákra vonatkozó rendelkezések	286
Az elkövetők	286
Más állam katonája ellen elkövetett bűncselekmény	288
A büntethetőséget kizáró okok	289
A büntethetőséget megszüntető ok	291
A katonai fogda	291
Összbüntetés	292
A közérdekű munka kiszabásának kizárása	293
A katonai büntetések	293
A katonai mellékbüntetések	295
A lefokozás	295
A szolgálati viszony megszüntetése	296
A rendfokozatban visszavetés	297
A várakozási idő meghosszabbítása	299
Mentesítés a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alól	300

KÜLÖNÖS RÉSZ**XIII. Fejezet**

Az emberiség elleni bűncselekmények	305
Népiirtás	305
Emberiség elleni bűncselekmény	307
Apartheid	309
Előjáró vagy hivatali vezető felelőssége.	312

XIV. Fejezet

Háborús bűncselekmények	314
Tiltott toborzás	314
Fegyverszünet megszegése	316
Hadikövet elleni erőszak	317
Védett személyek elleni erőszak	318
Túlélők megölésére utasítás	320
Élő pajzs használata	321
Tiltott sorozás	321
Védett tulajdon elleni támadás	323
Háborús fosztogatás	325
Nemzetközi szerződés által tiltott fegyver alkalmazása	327
Humanitárius szervezet elleni támadás	328
Visszaélés a nemzetközi jog által védett jelvényvel vagy jelzéssel	330
Egyéb háborús bűntett	331
Előjáró vagy hivatali vezető felelőssége.	331

XV. Fejezet

Az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények	333
Emberölés	333
Erős felindulásban elkövetett emberölés	340
Öngyilkosságban közreműködés	343
Magzatelhajtás	344
Testi sértés	346
Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés	352
Segítségnyújtás elmulasztása	358
Gondozási kötelezettség elmulasztása	361

XVI. Fejezet

Az egészségügyi beavatkozás és kutatás rendje elleni bűncselekmények	363
Beavatkozás az emberi génállományba	363
Emberi ivarsejt tiltott felhasználása	365
Születendő gyermek nemének megválasztása	366
Emberen végezhető kutatás szabályainak megszegése	368
Embrióval vagy ivarsejttel végezhető kutatás szabályainak megszegése	369
Genetikailag megegyező emberi egyedek létrehozása	372
Emberi test tiltott felhasználása	373

XVII. Fejezet

Az egészséget veszélyeztető bűncselekmények	377
Kábítószer-kereskedelem	377
Kábítószer birtoklása	383

Kóros szenvedélykeltés	392
Kábítószer készítésének elősegítése	394
Kábítószer-prekurzorral visszaélés	396
Új pszichoaktív anyaggal visszaélés	398
Teljesítményfokozó szerrel visszaélés	409
Gyógyszerhamisítás	412
Kuruzslás	421
Méreggel visszaélés	423
Ártalmas közfogyasztási cikkel visszaélés	425
XVIII. Fejezet	
Az emberi szabadság elleni bűncselekmények	428
Emberrablás	428
Emberrablás feljelentésének elmulasztása	431
Emberkereskedelem	432
Kényszermunka	436
Személyi szabadság megsértése	438
Kényszerítés	440
XIX. Fejezet	
A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények	443
Szexuális kényszerítés	443
Szexuális erőszak	447
Szexuális visszaélés	453
Vérfertőzés	456
Kerítés	458
Prostitúció elősegítése	461
Kitartottság	463
Gyermekprostitúció kihasználása	464
Gyermekpornográfia	466
Szeméremsértés	469
Kitiltás	471
Magánindítvány	472
XX. Fejezet	
A gyermekek érdekét sértő és a család elleni bűncselekmények	473
Kiskorú veszélyeztetése	473
Gyermekmunka	477
Kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása	479
Kiskorú elhelyezésének megváltoztatása	480
Tartási kötelezettség elmulasztása	482
Kapcsolati erőszak	485
Családi jogállás megsértése	488
Kettős házasság	490
XXI. Fejezet	
Az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények	492
A lelkiismereti és vallásszabadság megsértése	492
Közösség tagja elleni erőszak	493
Az egyesületi és a gyűlekezési szabadság megsértése	496
Égésügyvi önrendelkezési jog megsértése	499

Személyes adattal visszaélés	501
Közérdekű adattal visszaélés	504
Magánlaksértés	505
Zaklatás	508
Magántitok megsértése	511
Levéltitok megsértése	513
Kiszolgáltatót személy megalázása	515
Rágalmazás	517
Becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel készítése.....	521
Becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel nyilvánosságra hozatala	521
Becsületsértés.....	524
Kegyeltsértés	527
A valóság bizonyítása	528
Kitiltás	530
Magánindítvány	530
XXII. Fejezet	
A közlekedési bűncselekmények	532
A közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény	532
Vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése	537
Közúti veszélyeztetés.....	539
Közúti baleset okozása.....	541
Járművezetés ittas állapotban.....	545
Járművezetés bódult állapotban.....	549
Járművezetés tiltott átengedése	550
Cserbenhagyás	552
Jogellenesen átalakított személyszállítást végző jármű vezetése.....	554
Értelmező rendelkezések	557
XXIII. Fejezet	
A környezet és a természet elleni bűncselekmények.....	559
Környezetkárosítás.....	559
Természetkárosítás.....	562
Állatkínzás	568
Orvvadászat	570
Orvhalászat	572
Tiltott állatviadal szervezése	574
A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése.....	576
Ózonréteget lebontó anyaggal visszaélés.....	579
Radioaktív anyaggal visszaélés	581
Nukleáris létesítmény üzemeltetésével visszaélés.....	584
Atomenergia alkalmazásával visszaélés	585
Kitiltás	587
XXIV. Fejezet	
Az állam elleni bűncselekmények	588
Az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása	588
Az alkotmányos rend elleni szervezkedés	589
Lázadás	590
Rombolás	592

Hazaárulás	594
Hütlenség	595
Az ellenség támogatása	596
Kémkedés	598
Kémkedés az Európai Unió intézményei ellen	599
A szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedés	600
Állam elleni bűncselekmény feljelentésének elmulasztása	600
Kitiltás	601
XXV. Fejezet	
A minősített adat és a nemzeti adatvagyon elleni bűncselekmények	602
Minősített adattal visszaélés	602
A nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartás elleni bűncselekmény	605
XXVI. Fejezet	
Az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények	609
Hamis vád	609
Hatóság félrevezetése	615
Hamis tanúzás	616
Hamis tanúzásra felhívás	623
Tanúvallomás jogosulatlan megtagadása	624
Kényszerítés hatósági eljárásban	626
Hatósági eljárás megzavarása	628
Igazságszolgáltatással összefüggő titoksértés	630
Mentő körülmény elhallgatása	632
Bűnpártolás	634
Fogolyszökés	638
Fogolyzendülés	641
Ügyvédi visszaélés	643
Zugírászat	645
Zártörés	647
A bírósági végrehajtás akadályozása	649
Nemzetközi bíróság előtt elkövetett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény	650
XXVII. Fejezet	
A korrupciós bűncselekmények	652
Vesztegetés	652
Vesztegetés elfogadása	656
Hivatali vesztegetés	659
Hivatali vesztegetés elfogadása	665
Vesztegetés bírósági vagy hatósági eljárásban	668
Vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban	671
Befolyás vásárlása	674
Befolyással üzérkedés	677
Korrupciós bűncselekmény feljelentésének elmulasztása	681
Értelmező rendelkezés	682
XXVIII. Fejezet	
A hivatali bűncselekmények	684
Bántalmazás hivatalos eljárásban	684
Bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában	686

Kényszervallatás	688
Jogellenes fogvatartás	691
Hivatali visszaélés	693
Közfeladati helyzettel visszaélés	695
Jogosulatlan titkos információgyűjtés vagy leplezett eszköz jogosulatlan alkalmazása	697
Jogosulatlan megbízhatósági vizsgálat végzése	699
Egyéb rendelkezés	700

XXIX. Fejezet

A hivatalos személy elleni bűncselekmények	701
Hivatalos személy elleni erőszak	701
Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak	705
Hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak	705
Nemzetközileg védett személy elleni erőszak	706

XXX. Fejezet

A közbiztonság elleni bűncselekmények	708
Terrorcselekmény	708
Terrorcselekmény feljelentésének elmulasztása	715
Terrorizmus finanszírozása	716
Értelmező rendelkezés	721
Jármű hatalomba kerítése	721
Bűnszervezetben részvétel	724
Közveszély okozása	726
Közérdekű üzem működésének megzavarása	730
Robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés	732
Lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés	736

XXXI. Fejezet

A nemzetközi kötelezettségen alapuló közbiztonsági célú gazdasági előírások elleni bűncselekmények	740
Nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel visszaélés	740
Nemzetközi gazdasági tilalom megszegése	743
Nemzetközi gazdasági tilalom megszegése feljelentésének elmulasztása	746
Haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés	748
Kettős felhasználású termékkel visszaélés	750

XXXII. Fejezet

A köznyugalom elleni bűncselekmények	753
Háborús uszítás	753
Közösség elleni uszítás	755
A nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása	758
Nemzeti jelkép megsértése	759
Önkényuralmi jelkép használata	760
Hatósági rendelkezés elleni uszítás	762
Rémhírterjesztés	764
Közveszéllyel fenyegetés	766
Garázdaság	768
Rendbontás	772
Kitiltás	775

XXXIII. Fejezet

A közbizalom elleni bűncselekmények	776
Közokirat-hamisítás.....	776
Biztonsági okmány hamisítása.....	783
Hamis magánokirat felhasználása.....	784
Okirattal visszaélés.....	787
Egyedi azonosító jellel visszaélés.....	790
Gépjármű kilométer-számláló műszer által jelzett érték meghamisítása.....	791
Mező- és erdőgazdasági hasznosítású föld jogellenes megszerzése.....	793
Sporteredmény tiltott befolyásolása.....	796

XXXIV. Fejezet

A közigazgatás rendje elleni bűncselekmények	798
A választás, népszavazás és európai polgári kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény.....	798
Egyesülési joggal visszaélés.....	803
Közbiztonsági tevékenység jogellenes szervezése.....	806
Határozár tiltott átlépése.....	808
Határozár megrongálása.....	811
Határozárral kapcsolatos építési munka akadályozása.....	813
Embercsempészség.....	814
Jogellenes bevándorlás elősegítése, támogatása.....	817
Jogellenes tartózkodás elősegítése.....	821
Családi kapcsolatok létesítésével visszaélés.....	822
Harmadik országbeli állampolgár jogellenes foglalkoztatása.....	824
Műemlék vagy védett kulturális javak megrongálása.....	827
Védett kulturális javakkal visszaélés.....	829
Veszélyes állat, illetve veszélyes eb tartásával kapcsolatos kötelezettség megszegése.....	831
Tiltott szerencsejáték szervezése.....	833
Járványügyi szabályszegés.....	835
Géntechnológiával módosított növényfajtákkal kapcsolatos kötelezettség megszegése.....	837
A számvetőszéki ellenőrzéssel kapcsolatos kötelezettségek megszegése.....	838
Kitiltás.....	840

XXXV. Fejezet

A vagyon elleni erőszakos bűncselekmények	841
Rablás.....	841
Kifosztás.....	846
Zsarolás.....	848
Önbíraskodás.....	850
Értelmező rendelkezések.....	853

XXXVI. Fejezet

A vagyon elleni bűncselekmények	854
Lopás.....	854
Rongálás.....	861
Sikkasztás.....	864
Csalás.....	868
Gazdasági csalás.....	872

Információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás	875
Hűtlen kezelés	879
Hanyag kezelés	881
Jogtalan elsajátítás	883
Orgazdaság	885
Jármű önkényes elvétele	888
Uzsora-bűncselekmény	890
Magánindítvány	892
Értelmező rendelkezések	892
XXXVII. Fejezet	
A szellemi tulajdonjog elleni bűncselekmények	895
Bitorlás	895
Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése	897
Védelmet biztosító műszaki intézkedés kijátszása	900
Jogkezelési adat meghamisítása	901
Iparjogvédelmi jogok megsértése	902
Magánindítvány	904
Értelmező rendelkezés	905
XXXVIII. Fejezet	
A pénz- és bélyegforgalom biztonsága elleni bűncselekmények	906
Pénzhamisítás	906
Pénzhamisítás elősegítése	909
Bélyeghamisítás	911
Kézpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítása	914
Kézpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés	916
Kézpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisításának elősegítése	917
XXXIX. Fejezet	
A költségvetést károsító bűncselekmények	919
Társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaélés	919
Költségvetési csalás	920
A költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztása	928
Jövedékkel visszaélés elősegítése	929
XL. Fejezet	
Pénzmosás	932
Pénzmosás	932
A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása	939
Értelmező rendelkezés	941
XLI. Fejezet	
A gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények	942
A számvitel rendjének megsértése	942
Csődbűncselekmény	945
Feljelentés elmulasztása a felszámolási eljárásban	951
Tartozás fedezetének elvonása	951
Engedély nélküli nemzetközi kereskedelmi tevékenység	953
Saját tőke csorbítása	954

Jogosulatlan pénzügyi tevékenység	956
Gazdasági adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása	957
Bennfentes kereskedelem	959
Bennfentes információ jogosulatlan közzététele	962
Tiltott piacbefolyásolás	963
Piramisjáték szervezése	966
Gazdasági titok megsértése	968
Értelmező rendelkezések	970
XLII. Fejezet	
A fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő bűncselekmények	
Rossz minőségű termék forgalomba hozatala	972
Megfelelőség hamis tanúsítása	974
Fogyasztók megtévesztése	976
Üzleti titok megsértése	980
Versenytárs utánzása	982
Versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban	985
Értelmező rendelkezések	988
XLIII. Fejezet	
Tiltott adatszérés és az információs rendszer elleni bűncselekmények	
Tiltott adatszérés	989
Információs rendszer vagy adat megsértése	993
Információs rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszása	995
XLIV. Fejezet	
A honvédelmi kötelezettség elleni bűncselekmények	
Bevonulási kötelezettség megszegése	997
Kibúvás a katonai szolgálat alól	998
Katonai szolgálat megtagadása	1000
Hadkötelezettség teljesítésének akadályozása	1001
Polgári védelmi kötelezettség megszegése	1002
Honvédelmi munkakötelezettség megsértése	1003
Szolgáltatási kötelezettség megszegése	1004
A büntetés korlátlan enyhítése	1006
Értelmező rendelkezések	1006
XLV. Fejezet	
A katonai bűncselekmények	
Szökés	1008
Önkényes eltávozás	1011
Kibúvás a szolgálat alól	1013
A szolgálat megtagadása	1014
Kötelességzegés szolgálatban	1014
Szolgálati feladat alóli kibúvás	1018
Jelentési kötelezettség megszegése	1019
Szolgálati visszaélés	1020
Zendülés	1022
Zendülés megakadályozásának elmulasztása	1025
Parancs iránti engedetlenség	1025

Előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak	1028
Előljáró vagy szolgálati közeg védelmére kelt vagy arra rendelt személy elleni erőszak	1030
Szolgálati tekintély megsértése	1030
Bujtogatás	1032
Alárendelt megsértése	1033
Előljárói hatalommal visszaélés	1034
Előljárói gondoskodás elmulasztása	1036
Előljárói intézkedés elmulasztása	1038
Ellenőrzés elmulasztása	1039
Készenlét fokozásának veszélyeztetése	1040
Parancsnoki kötelességszegés	1042
Kibúvás a harci kötelesség teljesítése alól	1042
Harci szellem bomlasztása	1044
Értelmező rendelkezések	1045

ZÁRÓ RÉSZ

Értelmező rendelkezések	1049
Egyes bűncselekmények értékhatára és szabálysértési alakzata	1081
Hatálybalépés	1083
Hatályon kívül helyező rendelkezések	1083
Az Európai Unió jogának való megfelelés	1083

Jogszabályok jegyzéke	1089
------------------------------	------

Irodalomjegyzék	1111
------------------------	------

Részletes tartalomjegyzék	1115
----------------------------------	------